

Behawioralna ekonomiczna analiza prawa – założenia, zastosowania, kontrowersje

mgr Magdalena Małecka
(Szkolą Nauk Społecznych Polskiej Akademii Nauk, absolwentka EMLE 2009/2010)

Streszczenie

Artykuł *A behavioral approach to law and economics* autorstwa Christine Jolls, Cassa R. Sunsteina i Richarda Thaler, opublikowany w 1998 roku, był manifestem nowego trendu w ekonomicznej analizie prawa, postulującego aplikację do analiz zagadnień prawnych koncepcji rozwijanych przez ekonomistów behawioralnych. Obecnie *behavioral law & economics* jest jedną z uznanych dziedzin ekonomicznej analizy prawa, o tematyce na tyle rozległej i obszernej, że stanowić zaczyna odrębny przedmiot specjalizacji naukowców zajmujących się *law & economics*.

W wystąpieniu zamierzam omówić założenia leżące u podstaw behawioralnej ekonomicznej analizy prawa. Przede wszystkim wspomnę o koncepcji racjonalności ograniczonej (ang. *bounded rationality*), jak również o ustaleniach teorii perspektywy (ang. *prospect theory*) Amosa Tversky'ego i Daniela Kahnemana, które znalazły zastosowanie do analiz zachowań podmiotów tworzących, stosujących czy przestrzegających prawa. Przedstawię także krytykę tradycyjnego (neoklasycznego) nurtu *law & economics* przeprowadzoną przez zwolenników podejścia behawioralnego.

Zamierzam zaprezentować „behawioralną analizę” wybranych problemów prawnych w np. prawie kontraktów, prawie publicznym czy proceduralnym.

Wspomnę także o znaczeniu koncepcji racjonalności ograniczonej dla sposobów uzasadniania postulatów normatywnych (np. zmian prawa) formułowanych przez zwolenników *behavioral law & economics* i wpływu tej koncepcji na ich stanowisko w dyskusji o paternalizmie w prawie (ang. *legal paternalism*).

Na zakończenie przedstawię zarzuty formułowane przez krytyków podejścia behawioralnego.